

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvétetnek.

Főszerkesztő:
Dr. Lemberger Ármán
Felület szerkesztő:
Horovitz Gusztáv

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

A HÉT TŰKRE.

Vasárnap, július 24-én.

Lukács pénzügyminiszter Gasteinből Bécsbe utazott.

A dunai monitorok Bécsből Budapestet át Zimonyba vették útjukat.

Niucsvangtól hat mértföldnyire a japánok fényes győzelmet arattak. Orosz részről 700 halott maradt a csatatéren.

Hétfő, július 25-én.

A képviselőház tárgyalja a király személye körüli miniszteriumi és a belügyi költségvetést.

József Ágost főherceg a kecskeméti huszárezred parancsnoka, kecskeméti ezrede fölött szemlét tart.

Az amerikai hajóraj Fiuméba érkezett.
A niucsvangi csata a japánok fényes győzel-mével végződött. Kuropatkin földata Dasicsaót.

Kedd, július 26-án.

A kabinet valamennyi tagjának részvételével minisztertanács volt. A Ház folytatja a belügyi, majd megkezdli a kereskedelmi tárca költségvetését.

Roszner báró liumei kormányzó nagy estélyt adott az amerikai flotta tiszteletére.

Kröger holteste Hágába érkezett.
Az orosz sereg Dasicsaónál teljes vereséget szenvedett és Hajcsongbe vonult vissza

Szerda, július 27-én.

A Ház folytatja a kereskedelmi költségvetés tárgyalását

Barker ellentengernagy az amerikai flotta parancsnoka a Mayflower-Yachtont lunchot adott.

József Ágost főherceg Kecske-metről visszatért Budapestre.

Liaojan és Mukden között heves csata folyik. Alexejev tengernagy Boris nagyherceget főfőszítt nevezte ki, Kuropatkin mellé.

Csütörtök, július 28-án.

A képviselőház a földmivelésügyi költségvetés tárgyalja.

Plehve belügyminiszter, mikor a varsói vasut-állomásra hajtatót, bombával megölték.

Vild Aurél a dobszai kerület oláh képviselője beszámolót tartott.

TÁRCZA.

Az özvegy asszony és a leánya.

— A Bajai Hirlap eredeti tárczája. —

Irtó: Del Toró.

Jegysek voltak. A vőlegény is, a menyasszony is a boldogság tengerében usztek. Arczukon a szerelem rózsái virítottak. Az öröm, a megelégedés elfelejtette velük a szegénységüket. Hisz' nincs is ott szegénység, nincs is ott nyomor, ahol két szerető sziv rakja össze mindennap a jövő élet arany hídját: az örök szerelem szines szivárványát.

Ugy ragyog ez a szivárvány tündöklő színeivel a szerelem tiszta egén, mint a legfényesebb csillag a derült égbolton . . .

Karádi Gyuri és Korlát Terci olyan boldogok voltak egymás szerető keblén, mint a gyöngy-harmat az illatos kis ibolya kelyhén. A szemük beszélt, a szivük dobogott és egy-egy szerelmes sóhajtásukat szárnyaira vette az esti szellő és vitte-vitte föl a magasba a csillagokhoz, hogy tanuljanak tiszta hűséget, föl az angyalokhoz, hogy tanuljanak édes, mámorító szerelmet.

Még a szegény özvegy lelkén rágódo kór is enyhült, ha becsett szemei rátapadtak a szerelmes párra. Pedig őt már a halál szele kerülgette. Kiaszott, vézna csontjai minden lépésnél úgy zörgötek, mint a száraz avar, ha megriadt özike fut rajta keresztül.

Csak mikor erős köhögési roham lepte meg és a szemei könyttől homályosultak el, akkor sóhajtott föl mindig fájdalmasan:

— Oh, édes Istenem, meglátom-e azt a bol-

A képviselőházban a karzatról két gyerek szociálista nyomtatványokat dobott a képviselők közé. Szentpétervárott a békek-párt és a háborus-párt elkeseredetten küzd egymás ellen. A mukdeni orosz sereg teljesen demoralizálva van.

Péntek, július 29-én.

A képviselőház a földmivelésügyi budgetet tárgyalja.

Gróf Seefriedének királyunk unokájának fia született.

Ottó főherceget filmteneték a bécsi lovas-hadvisztály parancsnokságától.

A budapesti törvényeszeken Fenyő Sándor ügyét tárgyalják.

A japánok Port-Arthur ostromát 80,000 emberrel megkezdték.

Szombat, július 30-án.

A képviselőház a közköztudásügyi tárcazt tárgyalja.

Plehve utódja valószínűleg Witte volt pénzügyminiszter lesz.

Dr. Kohn volt olmtői érsek megvásárolta Zinneberg Matild grófnő ebreichsdorfi kastélyát.

A wladivosztoi flotta a tokiói öbölben mutatkozott.

Bomba.

(H.) Eldobtak egy bombát, az főlrobant és menten leütötte a fejét Oroszország belügyminiszterének, a miniszter titkárának, megölte a kocsisit és szétterpte a kocsisba fogott lovakat. Hogy k'ne fejezsen, halálos sebet ütött a bombavetőn is.

Ebben a tömeges puszulásban tragikumot a merénylő, a kocsis és a két ló veszedelmében láttak. Plehvet, a rettenetes belügyminisztert, utolérte a nemezis, melyet várni kellett azok után, amiket ez az ember hosszas időközön át emberi mivoltából kivetkőzve elkövetett, a titkár, aki a miniszter

dog tanyát, ahol ez a két tiszta sziv rakja föl a szegényes fészket?!

Hanem valami belülről mindig azt sugta néki, hogy: talán.

Egyszer nagyon kemény tavasz volt. Az özvegyet is ágyhoz láncolták. Mérgek szelek fújttak onnan »Bergengóciából.« A mérges szelekkel együtt megfújták a trombitát is. Katona-ember pedig tudja, hogy ilyenkor nincs pardon, menni kell a haza védelmére. A szerelmet, a szabadságot ilyenkor föl kell áldozni a haza oltárán.

Karádi Gyurit is bevonták.

Bevonult.

Ott kellett hagyni a babáját, ott azt a zöld salugáteres kis házat, ahol a boldogság első sugarai melengettek a fájó szivét.

Elvittek Boszniába, a görbe hegyek országába. Bizony ott a fülemile dala helyett az ágyuk döngését hallgatta, a szerelmi csicsergést a kardok csörgése, a czuppanó édes csókokat a puskák sürr ropogása, a tüzes léány-szemeket a szuronyok vad villongása váltotta föl.

Ez a szomorú valóság egészen leverte a lábairól a szegény özvegyt is. Nem tudta elviselni a sorsnak ezt a kemény csapását. Egy álmatlan éjszakán aztán a halál angyala megváltotta a gyötört kinjaitól. Elaludt örökre kedves leánya ölelő karjai közt. Az utolsó lehelete is forró imádság volt Karádi Gyuriért: »Ments meg uram ott! . . .

Karádi Gyuri már rég ott küzdött a biháci hegyeken. Korlát Terci pedig maga maradt árván, mint az ágról szakadt falevel.

Reggeltől-estig kopogtatott a varrógépén, hogy nyomorult életét tengethesse. A varrógép egyhangu zakatolásába belevegyült a bánat és a bú nehéz

mellett ült a kocsisban és akinek lelke a gazdjával együtt repült az urhoz, bizonyára sikerült Plehve-kreatura volt, másképp Plehve meg nem tűrte volna maga mellett.

Plehve ép úgy kezdte, mint a titkárja és Plehve lett belőle. A titkár bizonyára szintén Plehvének indult és hogy azzá nem lett épen Plehvének köszönhetette, mert a titkárja volt.

Rettenetes még csak elképzelní is, hogy az emberi lélek egyensúlya annyira meghi-banjon, hogy ölére vetemedjék Emberölésre olyanokkal szemben, akiknek létezéséről csak a népek millióit sújtó szörnűü intézkedések-ből bir tudomással. A nép millióinak szenvedései szülik a tett embereit és mikor egy-egy bomba fölrobban, halált lehelve maga körül, milliók arczára ül ki a pillanatnyi meg-könnyebbülés és száll el hacsak egy pillanatra is a fölszabadulás reményének édes érzete.

Plehve gyilkosa önmaga volt. Ő okozta azt az elkeseredést, melynek nyomában a halál virágai nyilnak Milliók lelkét ölte meg életében. Rendezett vérfürdőket, melyek ezekre életébe kerültek. Az ő fülei süketek maradtak a kisenevi zsidók halálhőrgésére, az ő szivét meg nem indította a finnek jajpanasza, az örmények siránkozása, kanszukát, deportációt diktált a végkérd elkeseredett lengyeleknek. Börtönt, bitófát, számízestést a tanu-lóknak. Kémekkel vett körül mindent és mindenkit, halálos rettegés hideg fuvaltata szállingozott minden hajlékban, benn nagy Oroszországban, azonkívül az egész vilá-

sóhája. És hogy a gép kereke annál könnyebben perdüljön, a fájdalomtól kisajtot könyeit hullatta rá olaj helyett. Csak akkor kelt föl, az egyetlen hű barátja, a zakatoló gép mellől, ami még megmaradt a szegénységében, amikor munka után látott, vagy mikor a postás egy-egy levélkével kopogtatott a virágos ablakán. Oh akkor úgy fölugrott ülőhelyéből, mint egy félsz özike, fájó keblére szorította a drága levélkét és könnyes szemekkel mohón olvasta annak mzésédes sorait.

Árva lelke ilyenkor odaröpt a ő kedves vőlegényéhez, a mennyország arany kapuit látta ilyenkor maga előtt feltárva.

Mert Karádi Gyuri szorgalmasan irogatta a biztató leveleket. Az öldöklő »tüzekben« sem felejtkezett meg az ő »drága szerelméről.« De gondosan került leveleiben mindent, ami talán arról tanuskodhatott volna, hogy veszeljben forog az élete.

Biztatta szép szavakkal a kedvesét, hogy csak higjen, reméljen, türijen és szeressen, mert ha a jó Isten nemokára haza segíti, örökre a keblére öleli az ő egyetlen »virágszálát« az ő bánatos »kis madarát«. Lehull akkor a gyászfátyol a kesergő arczáról és menyasszonyi koszoru díszíti árva fejcsékjét.

És Korlát Terci hitt, remélt, türi és szerettet . . . Mert szegénynek drága kincs a hit, tüni és remélni megtantit . . .

Karádi Gyuri pedig ezalatt küzdött, fáradt, de a szive mindig csak egyet érzett: a hű szerelmet.

Bátor legény volt, nem igen ijedt meg hát a »kék hegyek« szellemétől. Egy-egy gölyő horzsolást, vagy handszár karczólást csak úgy félévállról tekintett. Őreg baka úgy játszik ezekkel a dolgokkal,

gon, ahol csak orosz alattvaló lakott. És ezt mind Plehve tette.

És még sem volt elég jó az ő kém-rendszere, a kétségbeesett lelkek földalatti suttogásait meg nem hallhatták az ő kémeli, amikor az ő élete sorsáról határoztak, sikerült a föld gyomrába rejtőzniök, hogy ott öntsék a bombát, amely a czárnál is autokratább miniszter fejté le.

Oroszországban nem lehet elég kémet felállítani, mert maguk a kécek sem biztosak, mikor üt utolsó órájuk. Ebben az országban a halál gondolata üli meg a lelkeket. Mosoly nem fakad az ajkajokon Vigdana nem tölti be a családi fészket Szomorú itt mindenki. Nem lehet tudni, hogy a mosolyt nem-e kisérné nyomon a leg-szivfacsaróbb jajveszékülés Nem-e vennék a mosolyt intések, melynek nyomában gyilkosság fakad.

Szerencsétlen nemzet, melynek minden fia halálraszántan osztja a halált. Az életet is csak azért éli, mert nem tudja, hogy nem-e kell egy nagy czél érdekében feláldoznia.

A Plehvék sokan vannak még Oroszországban, de a Schaumannok, Gersinik, Balmesevek sem veszték ki, hanem az ő számuk növekedőben van.

Oroszországban másképp itéljük meg a politikai merényleteket, mint más országokban. Ahol a kormányzat nem ismer családi szentélyt, vagyont, személyes szabadságot, ahol állandóan a halál réme kísért, ott több joga van a gyilkosnak, mint másutt, ahol csak az elvakultság adja kézbe a gyilkoló szerszámot.

Épen azért nem tragikum a Plehve halála. Ennek be kellett következnie, mert a természet nem ismer más megoldást. Ötlél, hogy megölessél. Milliók sírása kísérté életében és milliók átka száll utána a sírba.

Politikai hírek.

Utlevél kényszer Szerbiával. Mértékadó helyről azt jelentik, hogy a Szerbiával szemben létező utlevélkényszer, melynek megszüntetését rövid idő előtt szerb részről viszonzossági okokból kezdeményezték, fenmarad. A Szerbiából jövő utasoknak tehát ezután is úgy, mint eddig, rendes utiokmányokkal kell ellátva lenniök.

Új államtitkár. Egy könyomatos hire szerint, *Saterényi* József miniszteri tanácsos legközelebb a kereskedelemügyi miniszterium adminisztratív államtitkárává fog kinevezetni.

Mentelmi ügyek. A vasuti sztrájk alkalmával *Lengyel* Zoltán országos képviselő beleavatkozott a rendőrök dolgába és a Demokrata-Kör előtt volt

mint macska játszik az egérrel. Hanem a havó á legyintett, ott Allah sem növeszté meg többé a fényes szakállát a pokol szolgájának.

Karádi Gyuri dobogó szíve fölött már ott lengette a bosnyák szello a «vitézi ércmet». Is. Hogy fűres kézzel haza ne induljon, ezt is magával akarta vinni a babájához. Hadd lássa, hogy a hü szerető, a vitéz katona még a «vitész-zápor» közt, még az öldöklő tűzben sem felejkezik meg a babájáról. Hisz ez az érem, ha úgy hébe-hóba rátekingettek volna, annyi sokat tudott volna meélni, regélni elmúlt időkrol, szomorú napokról, két szív szenvedéséről, két lelek egyesüléséről és talán a boldogságról is!

Az az érem már semmiről sem beszélt. Az édes-szavu levelek is elmaradtak, Karádi Gyuri pedig ott porladt a közös sírban. Várta a föltámadást. Virágos hant nem domborult fölötte, kö nem mutatta a helyét.

Egy gyilkos ágyugolyó elszakasztotta mind a két lábát. Elvágódott a földön, mint az a büszke jegenyefa, melyet a szél meg nem hajlíthatott, a vihar ki nem dönthetett, de a villám mégis ketté törhette a büszke derekát.

Ilyen villám a bátor, vitéz és halált megvető katona szemében az ágyugolyó. Csak ez képes megtörni a derekát.

Karádi Gyuri egy ideig maga igyekezett a vérző sebeit a nála levő «tépéssel» betömögetni, a foszlányokra szagotott ingével bekötögetni, hogy el ne vérezzen. A szerelem, a babája utáni vágy, adott néki hozzá erőt. De ez az erő csak képzelt

tüntetésnél két rendőr kezéből minden áron kiakart szabadítani egy tüntetőt. Mikor ez nem sikerült, az utcai tömeget a rendőrség ellen izgatta, ami miatt aztán, a rendőrök nem tudván, mivel van dolguk, bekisértek a terevárosi kerületi kapitánysághoz. *Zboray* Miklós képviselő utána ment, de a főkapitány a rendőrségi épületből kiutasította. *Lengyel* Zoltán néhány perc mulva szabadon bocsátották, a dologból azonban mentelmi panasz támadt. A képviselőház mentelmi bizottságának idevaló jelentései szerint a bizottság se *Lengyel* Zoltán, se *Zboray* Miklós mentelmi jogán sérelmet nem talált.

A népiskolai törvény revíziója. A képviselőház a földmivelési budget után a közoktatási költségvetést tárgyalja, amelynek során előreláthatólag a népiskolai törvény revíziójának tervezete is kritika alá kerül. *Berezovics* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter a tervezetet az e tárgyban volt szakértekezlet naplójával együtt kinyomatta s július hó 27-én a Ház tagjai között szétosztatta a végből, hogy a kérdés fejtegetését megkönnyítse.

Négy fehér ló.

Komor gyászmenet halad végig Rozsnyó utcáin, föl a krasznahorkai vár regényes utjaira. Ott befordul egy tündéri parkba és megáll egy fejedelmi mauzóleum előtt. A koporsót vivő csatlósok leemelik a sulyos érckoporsót és megörnyedett vállaikra emelik a drága tetemet. *Andrássy* Francziska grófnő kihült porait viszik örök nyugó helyükre. Leteszik az örök emlékeztető nagyszonyu koporsóját és fölír a gyászének és folsírnak a gyászoló. Mert sokan siratják még most is a két év előtt elhunyt angali szívű asszony elmúlását. A pap imádkozik, beszenteli a drága hamvakat, a csatlósok újra fölemelik a nehéz koporsót és lebecsajjták a kriptá üregbe, melyre tompa dübörgéssel gördül a mázsányi kölap.

Ebben a pillanatban négy lövés dördül el a mauzóleum udvarán és a négy tenér ló kibugygyanó vére vörösré festi a zöld pázsitot. Fájdalmas nyöszörgésük, mint gyermeksirás hallatszik. A kriptában leeresztett koporsóban pedig fájdalmasan rezdül meg *Francziska* grófnő szíve, mely halálában is érzí, hogy rosszatt tettek. Rosszatt tettek éppen az ő temetésén, az öyén, aki egész életében csak jót, csak nemeset cselekedett.

A négy fehér ló piros vére ott párolog a vár udvarán. Sok, sok szegény ember szemébe köny szökkik és folsóhajt:

«Oh, ha csak az egyiket nekem adták volna. Eke elé fogtam volna, vele szántanék. Nem kellene a feleségemnek és a gyermekeimnek az ekét huzni.»

Igen, *Francziska* grófné nekik adta volna, így akarta volna. Több lett volna így a kegyelet, méltóbb az elhunyt emlékéhez.

És a külföld, ha tudomást szerez erről a ha-

volt: gyorsan, hatványozva fogyott. A «szanitéczek» után is hiába kiábrándzott. Azok másfelé voltak elfoglalva. A magarakta tépés, a gyenge kötés nem akadályozta meg a vézést. Elvezett. Mire a «szanitéczek» ráakadtak, — már csak eltorzított hulla volt.

És *Korlát* Tercsi még mindig várta a babáját.

A zakatóló gép mellett reggeltől-estig varrogott. El is ábrándozott mellette, sőt sírt is, nevetett is, mint a hogy a csendes örültek szoktak. És ha az esti szello megrezgettette az ablakait, hirtelen fölugrott a gép mellől, odaállt a tűkör elé, meg-simogatta azokat az öszlűlő fűröket, melyek egykor holló-feketék és gyémánt fényűek voltak és várta, hogy mikor nyílik meg az ajtó és mikor lép azon be az ő szerelmes *Gyurija*, hogy a nyakába borolhasson és csóközönbe fojlhassa a vizszontlítás öröme.

Mikor pedig nem nyílt ki az ajtó, hanem csak az esti szello bugott csendesen az illatos virágok közt — odatámoogott az ablakhoz, kinyitotta, kihajolt rajta és föltekintve a magas égre, olyan szivettépő hangokon, hogy még a fényes csillagok is bánatkönnyeket hullattak a hallatára, eldalgolta ezt a nótát:

Jaj de csillagos az ég,
Majd eszedbe jutok még,
De már akkor későn lesz,
Mert nékem más rózsám lesz...

És ezt dalolta mindennap, minden este, addig, míg a halál rozsás laktajával le nem zárta a ke-sérgő ajkait.

Vajlon találkozott-e adafönt a csonka vitézzel, *Karádi* Gyurival, a megtépett lelke?...

talmas gyázzpompáról, ugyan mit gondol rótnuk, szegény, Ázsiából ideszakadt barbárokrol. Barbárababk vagyunk a kirgizeknél, a tsunguzoknál, minden ázsiái vad néptörzsnél. Lovakat lövöldözünk le a XX-ik században, mikor állatvédő egyesületeket alakítunk még a hernyők megvédésére is.

Nem így óhajította azt *Francziska* grófnő.

Nem gyász pompa ez, hanem szentségtelen-ség. Nem kegyelet ez az elhunyt emléke iránt, hanem profanizálás.

Az a négy nemes paripa többet használna, ha életben hagynák őket és sokkal kevésbé emeli a gyászpompát, ha agyonlövök őket.

Elvégre a XX-ik században és Európában élünk.

H. G.

HÍREK.

A HÉTRŐL.

Heti versnek az a czéjja
Legyen aktuális,
Érdekelje az olvasót
Benne bármi áll is.

Világásjót termékei
És a helyi érdek,
Egymás mellett bekésségben
Mindig jól megtértek.

Nézzünk szét hát a világban,
Mi volt a «hét tükre»,
Mik jöhetnek krónikámba
Idegen létkétre?

Először is konstatáljuk,
Hogy egy véres csatán
Győzött fényes eredménnyel
Oroszon a japán.

Nem hiába hangoztatják
Kuroki és Ito,
Hogy a sűrű muszka vér a
Legszébb pirosító.

Eklatnusz igazolták
Nodus is meg Oku,
Hogy a hadi taktikájuk
Igen magas fokú.

Tanuja volt a verésnek
A kínai Mandzsur,
Látta, hogyan porlodott
Ki a kozák bandszur...

A mig távol Ázsiában
Ropog a sok puska,
És a hadi jelentésű
Drukkol az Atyuska.

Addig nálunk, ó világban
Egy új nótá járja,
Európai koncertünkben
Most a legszebb ária.

Táviratban előtünk van
A divatos kotta:
«Kalózkodik a tengeren
Egy önkéntes flotta».

Több sem kell a követeknek
Kezdődik a koncert,
Először is leitlik a
Szegény «beteg embert».

Minden népknek muzsika kell
Billentyűn az újja,
Ki csak tagja a bandának,
Az új nótát fujja.

Ki a dobót ütögeti,
Ki hegedűt hangol,
Zenebonál a francia,
Yankee, német, angol.

Mig a többi nagyhatalmak
Török, orosz, osztrák,
A balkáni bábszínházban
A szerepet osztják.

Szemmel tartják maczedonok
Dühös forrogását,
S kerülgetik a megoldást,
Mint a forró kását.

Gyilkolnak a pokolgépek
Robbant a petárdra
S meghal, de nem hagyja magát
A hü zsarnok-gárda.

Egy kancsuka miniszter is
Vonult nyugalomba
Hová minap helyezte egy
Nihilista bomba.

«A megtörő igazság ez
Szerencsétlen Plehve,
Az ő süjtő hatalmának
Kivoltáté tétvé!»

Mind ezekből beláthatja,
Ki csak lapot jár,
Hogy a lég az puskaporos,
Rémit a hadjárat.

Sőt még mi is hadakozunk,
Mi is lövölözünk,
Csakhogy nekünk vérontáshoz
Nincsen semmi közünk.

A mi ágyunk üdvöt hirdet,
Üdvözi a Yankeeet,
És a pezsgőnk nagyot durran —
De nem ő meg senkit.

Térjünk vissza városunkba,
S vegyük sorra szépen,
Mint érdemes följegyezni?
Mi történt a héten?

A czellővők rendeztek egy
Sikerült viadalt,
S nem egy jeles sportsman földiunk
Aratott diadalt.

S alig szedte sátorfáját
Fól a sok atléta,
Kezdődik a virágcsata
És napernyő séta.

Ezt követi dijkiosztás
A vacsora alatt,
(Tán ezáltal jobban csuszik
A sok kemény faluzi.)

Vége sincs az étkezésnek,
Már csábit a zene,
Mire a víz tanczos nép a
Tánczerembe mene.

Hátrahagyva nagy sietve,
A keskeny gardrobot,
Megkezdődik egy-kettőre
A farszót robot.

És ez addig tart el a míg
A mamák kibirják,
Igen sokszor ottan érik
A hajnalnak pirját.

KRÓNIKÁK.

— **A polgármester szabadságon.** Dr. Hegedűs Aladár polgármester a hét elején kezdette meg hat heti szabadságát. A polgármestert ez idő alatt Erdélyi Gyula főjegyző helyettesíti.

— **Tanítóink kinevezés.** *Schmauss* Katinka okl. tanítórnő földminket, *Schmauss* Endre főispán hugát, a csabdi állami iskolához rendes tanítórnővé nevezte ki a vallás- és közoktatásügyi miniszter.

— **Esküvő.** *Lissák* Kálmán székesfehérvári tanár, bajai főidnk tegnapi vette oltár elé menyasszonyát, dunaújvárosi Aranka urhölgyet a szentesi ev. ref. templomban.

— **A bajai céllövész társulat** f. hó 31-én, vasárnap megtartja szokásos táncvigalmát.

— **Ipártestületi hangverseny.** A bajai ipártestület folyó évi augusztus hó 27-ikén házalapja javára hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez. A fenyések irigkező hangversenyre értesülésünk szerint a következő hölgyeket és urakat sikerült az ipártestületnek megnyerni. Marcell Nándorné urasszonyt, Dalmann Ella, Rosenberg Adrienne, Buda Jéneke urhölgyeket, Dr. Kálmán Kólos főgimn. tanárt és Dr. Tarján Emil budapesti mérnököt.

— **Czállövészet.** A f. hó 24-én a czállövészekben tartott lövészet alkalmával a következő másly lövészek törtétek: négyest lött: Bittermann Károly 2, Somogyi Gyula 2, Kubinsky Aladár 1, harmást lött: Somogyi Gyula 12, Bittermann Károly 10, Kubinsky Aladár 2, Gebhardt Dezső 2.

— **Halálozások.** *Óz.* *Szakáll Vidorné* szül. Bozsek Mária urnő folyó hó 25-én, délelőtt 50 éves korában hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Földi maradványait 27-én d. u. 5 órakor kísérték örök pihenőre a Szent-Rókus sírkertben levő családi sírba nagy közönség részvétel mellett. *Csalkássy* Zoltán áll. tanítóképző intézeti tanár napát gyászolja az elhunytban.

— **Elhunyt városi inrok.** *Jung* József inrok, ki a rendőrkapitánysági irodában volt alkalmazva közel két év óta, a héten tudósívsz következtében, hosszas szenvedés után meghalt. Szépszámu résztvevő közönség kísérté az alig 21 éves fiatalembert örök pihenőre f. hó 26-án delután.

— **Köziragatási áthelyezés.** Bácsbodrog vármege főispánja Werner Hugó tb. szolgabírótt Apatinból Bácsalmásra helyezte át.

— **Új távbeszélő.** Folyó hó 25-én Adán nyilvános távbeszélő állomás nyílt meg.

— **Országos vásár.** A zentai országos vásár augusztus hó 14. és 15-én lesz megtartva.

— **Utazás egy örökség körül.** Szegény kis *Pollák* László holttetemét alig hogy örök nyugalomra helyezték, már is megindult az örökség vadászok hajszája az örökség után. A »Bácskai Hirlap«-jól informáltságában odáig megy, hogy kétségbe vonja az elhunyt végrendelekési jogát, pedig tudnivaló a

törvény ez irányban való intézkedése, mely szerint a 12-iktől a 18-ik évig a kiskorú közigyező előtt végrendekezhet, ha egyébként szellemi fogatkozásai nincsenek. A szerencsétlen Pollák fiu pedig ép eszű ember volt, aki a »Bácskai Hirlap« Halbrohrajnák semmiféle örömet sem akart — nem ilyen korán remélt — halálával szerezni. Külömben is furcsa, hogy a B. H. olyan határozottsággal itéli elő az örökséget olyanoknak, akik a fiu haláláig, a fiu életéről talán tudomással sem bírtak. Mint értesülünk, a hagyatékot a Halbroh család képviselőiben dr. Weisz Jenő szabadkai ügyvéd pörrel támadta meg.

— **Csaló gyárosok.** Az Alkotmány című fővárosi beteg újság ilyen czim alatt közöl egy hazug hírt *Schön* Ödön és dr. *Leiberger* Ármiról, a vattagyári pörből kifolyólag. A többi fővárosi lapok is lekötözték a valósággal ellenkező hírt, azonban tartózkodtak minden jelzéstől. Az Alkotmány azonban jónak látta, hogy állandó epeömlésének itt is jelet adja. Az epeömlésre bizonyára az a sajnálatos körülmény szolgáltattot okot, hogy *Schön* Ödön és dr. *Leiberger* Ármir nem tartoznak az »egyedült üdvözítő anyaszentegyház« kebelébe. Oh elvakult Alkotmány! emlékezzél csak régiékről, a »keresztény ruhaszövetkezet panamájáról«.

— **Halálozások.** *Fekete* Géza m. kir. adótitest és neje *Halmi* Margitot, fájdalmas vesztésé érte. Kisleányuk *Fekete* Olga élete 11-ik havában, folyó hó 28-án elhunyt.

— **Baja város rendőrségi statisztikája.** Hogy mily hiányos, mennyire nem czéla vezetőt volt 1903-ban városunk rendőri szervezete, hogy mennyire elégtelen volt a létsám, mi sem bizonyítja jobban, mint összehasonlítása a többi bácskai városok rendőrségének szervezetével, főleg pedig az özszevetése azon eredményeknek, melyeket a miénk és más városok rendőrsége felmutat. A mi a bűnyű ügyforgalmat illeti, városunk rendőrkapitánysági ügyforgalma 1903-ban 438 ügydarabra rugg, a jóval nagyobb Ujvidéke 678 és Zomboré 452 volt. Ebből büntött volt Baján 197, vagyis 44,9%, Zomborban mindössze 33%, Ujvidéken 43,3%. Rendőrségünk eljárásának sikerét, vagy helyesebben sikerelenségét, legjobban az jellemzi, hogy 438 eset közül mindössze 11 ízben sikerült a tettesek letartóztatása, míg a hiány nagy volt, hogy tovább tűrni nem lehetett és így a csendőrség sűrűs behozatalára volt szükség.

— **Az új gyorsvonat.** A Budapest és Szabadka között május elsejétől fogva életbe léptetett gyorsvonat-járatot, mint biztos forrásból értesültünk, október elsejétől fogva meghosszabbítottá Zimonyig A Szabadka és Budapest közötti járatok nem fedezik a költségeket. A meghosszabbítástól remélik, hogy a költségek fődözve lesznek. Intézkedni fog az igazgatóság az iránt is, hogy a mellékvonalak az új gyorsvonathoz összeköttetések kapjanak.

— **Életmentő ügyvéd.** Apatinban, mint tudósítónk írja — egy 10–12 éves szubenczgyerek fürdőtt a Dunában és fürdés közben elkapta egy felszapódó hullám, úgy, hogy a fiu már-már a habok áldozata lett. Amidőn ezt a parton sétáló dr. Bikár Vojin, zombori ügyvéd észrevette, minden habozás nélkül a folyamba vetette magát és a vígyázatlan gyermekeket saját élete öcczközletásával kimentette.

— **A mohácsi selyemfongógyár.** A mohácsi selyemfongógyár nem sokára megépült. Talán még ez év folyamán megkezdik az építkezést. A nagyközönség telket adott a földmívelésügyi kormánynak a selyemfongógyár céljaira s a földmívelésügyi kormány által a gyár építési, felszerelési és berendezési költségeire kikötött százhuszezer korona hozzájárulási összeget ötven éves törlesztéses kölcsönökp szerzi be olyképen, hogy az évi töke- és kamattörlesztéshez a földmívelésügyi kormány 3%-kal járul; az ezt meghaladó százalékot pedig a nagyközönség fizeti mindaddig, míg az egész kölcsön teljesen kigyenvelti lesz. A telekviszter nélküli átengedésével és a fölveendő törlesztéses kölcsön kisebb részének átvállalásával hozandó anyagi áldozat nemcsak arányban áll a gyárnak föllállításából származó hasznokkal, hanem fokozottabb mértékben túlhaladja azt ama közigazgatási előnyökkel, melyeket a gyár a közönségi lakosoknak azzal nyújt, hogy a szegényebb osztályhoz tartozó s 300-at meghaladó munkásnak állandó keresetforrást biztosít s ezzel a közfoglalmat emelvény, a község fejlődését lényegesen előmozdítja.

— **Küldöttség a Bezdán—bajai műtt érdeklében.** A Bezdán—bajai műtt kiépítése érdekében f. hó 21-én d. e. 11 órakor *Latnovits* Géza orsz. képviselővel vezette mellett nagyobb küldöttség járt *Latnovits* Pál bácsvármegyei főispánnál, kit arra kértek, hogy a Bezdán—bajai közút vonalait, lehetőleg egészenben, de legalább a Bezdán—béregi részt vegyék föl a tervzetbe. A főispán kijelentette, hogy a kérelmet méltánysnák ismeri s így azon lesz, hogy az utaszkaz a tervzeterbe fölvetessék. Részéről a községeknek legmesszebbmenő támogatást

igért, s csak arra kérte őket, hogy a kereskedelmi minisztert is keressék meg képviselőik útján és kérjék ki az ő támogatását is. Végül kijelentve, hogy ugy ő, mint pedig az alispán mindent el fognak követni a község érdeklében, közönetet mondott az iránta megnyilatkozott bizalomért. A főispán kijelentését a küldöttség tagjai lelkes éljénzással fogadták.

— **A zombori közkórház.** A miniszterium a városi közkórház felkötött terveire vonatkozólag hétfőn leiratban értesítette a tanácsot, hogy a saját kebeléből fog egy szakembert kiküldetni, aki a közkórház terveit a helyi bizottsággal együttesen fogja megbeszélni. Ami a helyet illeti, a miniszterium jóváhagyta, hogy a közkórház a törvényhatósági ut jobb oldalán a kiszemelt helyen építessék.

— **Hangverseny Melyukton.** Melyukton augusztus 6-án *Latnovits* Pál főispán és *Herczeg* Ferenc vednőksége alatt nagyszabású hangversenyyel egybekötött táncsztyélt lesz, mely iránt meg a megye határán túl is nagy az érdeklődés. A hangverseny kezdete fel 9 órakor. Személylegy ára 2 korona. Megjelenés egyszeri nyári öltözetben. Vidékiek elszállásolástól gondoskodik a rendezőség. A műsor a következő: 1. Tárca, *Herczeg* Ferencztől. 2. Qui vive, zongorán előadja *Weismann* Erzi és *Pollák* Mária. 3. Monológ, előadja *Galambos* Margit. 4. Magyar dalok, énekel *Szvetnik* Lajos, czimzablon kíséri *Zsarkó* Irén. 5. Novella az életből írta és felolvasta ifj. *Latnovits* Pál. 6. *Gedová* aszszonya, szövegét írta *Kiss* József, előadja *Padhacze*gy Béla az orsz. színiakadémiá növendéke, zenéjét szerze és zongorán előadja *Alföldy* László. 7. Meszlényi Róbert egyveleg *Legrine* d'amore cz. táncökletmenyiből, zongorán előadja a szerző és * *. 8. *Liften*, *Heltai* Jenőtől monolog, előadja *Brandeis* Adrienne. 9. *Váradi—Czobor*: Az öreg asszony meséje, előadja *Zemkó* Margit és *Holländer* Aladár. 10. Kurucz dalok, férfi négyes. Előadják az ifjusági dalárda tagjai. 11. A költő, írta *Molnárné* Kornis Aranka. Előadja *Csuka* Bella. 12. Dalok, írta és felolvassa *Kiss* Péter. Zárzó. Dr. *Balog* Eleméttől.

— **Rákóczi hamvai.** Baja város törvényhatóságához érdekes átirat érkezett szombaton Beregvármegyétől. Támogatás végett megküldték azt a feliratot, melyet a kormányhoz küldtek aziránt, hogy a nagy fejedelem II. Rákóczi Ferencz hamvait *Munkács várában* helyezték örök nyugalomra. Beremegye *Beóthy* Pál dr. főispán enklölete alatt tartott ülésen mondta ki, hogy jogot formál a drága ereklyéhez. Rákóczi Ferencz *Munkács várában* töltötte fiatal éveit, itt lépett először a haza földjére és itt hagyta el örökre. Beregvármegyében bontották ki az első kuruczsztyöl is és és vármegyéből toborozta az első vívő kurucz-gárdát. Illőnek tartják tehát, hogy hamvait is a munkácsi várában helyezték örök nyugalomra s hogy ezáltal a nagy fejedelem kedvezet helyét a nemzet templomává avassák fel. Kéri a bajai törvényhatóságot, hogy feliratukat hasonló szellemű felirattal támogassa.

— **Andrássy Dénés gróf néma mausoleuma.** *Andrássy* Dénés gróf Münchenben eltemetett feleségére hatszáz ezer korona költséggel mauzeoleumot emeltett *Krasznahorkaváran*. Az építkezés maga négyszáz ezer, a terület vételára, rendezése, parkiozása és vasrúccsal leendő ellátása kétszáz ezer koronába kerül. A mauzeoleum október hó 15-én teljesen kész lesz és akkor át is adják rendeltetésének. A nagyszabású művet *Frick* Henrik müncheni építész tervezte és a munkálatot is ő vezéli. A mauzeoleum méreteit már előre is jelzi az, hogy eddigelé 800 vagon esztergommegei koczkaköz érkezett *Roznyóra*. A *Krasznahorkavári* uradalom igazgatóságáa fél év óta négy főhéfer szőroztét lovat kerestet megvétel végett, a mely lovak a vár urnőjét második temetése alkalmából a roznyói vasuti állomástól a *Krasznahorkavári* mauzeoleumig a külön e célra készített és tizezer márkába kerülő gyászokocsin viszik. A főhéfer paripákat a király sönbbrunni istállójából vették meg. A folyó évi október hó 26-án nagy gyászpompával rendezendő temetés után a lovakat a gróf parancsa szerint agyonlövik. A királyi méneshöl számzáros lovak e napokban *Krasznahorkára* érkeztek, ahol azokat a temetés napjáig négyesbe járásra tanítják.

— **Királyi kegyelem.** A szegedi királyi tábla *Jakubcsics* Gyulával vivott párbajért ifju *Vojnits* Sándor országgyűlési képviselőt 30 napá állomföhzára ítélte. *Vojnits* képviselő felségfolyamodást nyujtott be s most a király a büntetésből 26 napot elengedett.

— **Felrobbant ágyúlovag.** Az örkenyi lötrén most folynak az új ostromló taracz-útegekkel való gyakorlatok, reggel hat órátt kilenz óráig. Minden gyakorlat után egy szakaz tüzer egy tiszt vezetésével a cénál fel nem robbant lövegek felkeresésére indul. Ez az intézkedés a közulmultban történt szerencsétlenségek meggátálására szolgál, hogy a környék népe, mely a lödarabokat keresse a löteret ellepji, az ilyen fel nem robbant lövegek birtokába ne jusson. Két komáromi 6 ik vartüzér-

ezredbeli katona tegnapi így fel nem robbant lövegbe bukkant. Ki akarták venni belőle a löpport, miközben a löveg expodált a az egyik tüzérnek mindkét lábát többször leszakította, a másiknak meg a karját és a kezefejét rongyolta szét. Ezenkívül súlyos égési sebeket szenvedtek mindketten. Az elvetesztélyesen megsebesült két tüzért a budapesti XVII. helyőrségi kórházba szállították. Ahol az egyik, Lábodi megő az éjszaka meghalt; a másik pedig, Richter Ferencz haldokit.

— **Ministeri rendelet az iskolai beiratásokról.** Minden szülő, akinek iskolás gyermeke van, közelebb érten a belügyminiszernek az a rendele, amely a héten érkezett a város törvényhatóságához. A rendelet nagyon megkönnyíti az iskolai beiratásokat, mert főlégségi teszi a beiratásoknál a költséges és sok utánjárása kerülő születési bizonyítványokat, amelyeket ezentul egyszerű tanúsítvány helyettesít. Ezeket a tanúsítványokat díjlanul és bélyeg nélkül szolgáltatja ki az anyakönyvi hivatal. Az erről szóló okos rendelet, mely különösen kedvező a szegény családok emberekre, különben csak fölújítása egy már tavaly kiadott rendeletek.

— **M. kír. posta és távírdai igazgatóságokról.** Utóbbi időben úgy a kereskedelemügyi m. kír. miniszteriumhoz, mint az egyes posta és távírdai igazgatóságokhoz sűrűn érkeznek kérvények postai és távírdai gyakornokjelöltre való felvételért... A kereskedelemügyi m. kír. miniszter 51060. számú rendelete szerint a gyakornokjelöltek létszámában üresedés nincs s ezért ily állásokra pályázat hirdetve nem lesz és gyakornokjelölteket pályázaton kívül sem fognak felvenni.

— **Mit egyék a gyermek?** Annak a rögeszmének, hogy a gyermeknek mindenből kell ennie, ami az asztalra kerül, már sok gyermek egészségére áldozatul esett. Sohasem szabad a gyermeket arra kényszeríteni, hogy olyasmivel töltsék meg a gyomrát, különösen pedig csillapítsa éhségét, ami nem kell neki; inkább arra kell törekedni, hogy a gyermek az illető táplálékot megszokja. A gyermek igitis költséges hat meg mindent, ami az asztalra kerül, de étvágyat azzal csillapítsa, ami ízlik neki. Fontos azonkívül, hogy a gyermeket a táplálkozásban is rendezz szoktassák és különösen, hogy szigoruan megszabott időben és csak akkor kapja a táplálékot: az ilyen gyermek aligha lesz válogató.

orr már nagyon sok kellemetlenséget szerzett neki, hej mit nem adna érte, ha ez az orr helyett egy klasszikus szabású római vagy akár egy pisze orr is ékeskedne a bájusa felett.

Okoz pedig ez az orr szörnyű elkeseredést az ő tulajdonosának azért, mert az orra mindjárt elárulja, hogy valamikor, talán nem is olyan régen rendezetlen vallási viszonyok között leledzett.

A napokban látogatóban volt egyik barátjánál, egy előkelő földbirtokosnál. Sétá közben úgy jött, hogy valamire be kellett térni a falu zsidó boltosához. Barátunk nagy előzékenységgel nyitja ki a vele lévő hölgyeknek az ajtót és ugyancsak nagybűszkén lép be az udvariasan hajjongó zsidó boltjába.

Amint beteszi maga mögött az ajtót, az egyik sarokból előugrik egy szurtos három éves kis honpolgár, átkarolja a lovag lábát és torkaszakadtából kiabál.

— Papa, papa, nézz csak ide, megjött az Izidor bácsi.

A papa csak erőszakkal cibálhatta le a kis fiút a paprika-piros gentleman lábairól. A hölgyek összenéztek s mosolyogtak.

A kis fiu pedig még most sem hiszi, hogy nem az Izidor bácsi volt.

Pályaválasztás.

Hiába mondják, hogy a kánikulában nincs az embernek kedve gondolkodni, hogy nem tudnak, nem akarnak az embereknek komoly tárgyakkal foglalkozni, mert ha ott látják a szülők gyermekeiket és feltámad bennök a gond, mi legyen belőlük, a gondolatok egymást űzik, hajtják és minden gondolat, minden érzés abban a fohászban csucsosodik ki, mi legyen gyermekeinkből, hogyan, miként tehetjük őket boldoggá? Talán az egyetlen önző gondolat ez, amely tiszteletreméltó, mert a szülőket nem lehet magasabb céljuk, mint gyermekeiket a lehető legboldogabbakká tenni.

A gyermek-k jövendőjének megállapítása, számukra a boldogságnak biztosítása, a köznek is képezi a célját és így mi sem természetesebb, mint hogy ezen ügyvel minden tényező, amely a közjavak előmozdítását szolgálja, foglalkozik. A hirlap-irodalom képviselői is foglalkoznak vele és a közelmúltban is megjelent egy fővárosi lapban cikkek az iskolai értesítők kapcsán tárgyalja a kérdést és rossz néven veszi, hogy a hivatásos pedagógusok haragudznak, sőt elítélik, hogy az ifjúság nagy része a szülők akarata folytán a középiskolákba törekszik. Szerintem örvendetes jelenség, mert a középiskola a miveltéget terjeszti és a miveltég terjedése a közjő érdekében történik.

Amilyen tetszetős ez a tanítás, olyan veszedelmes is. Kétségen kívül tény ugyanis, hogy a középiskola a magasabb miveltéget terjeszti és kétségen kívül tény az is, hogy a praktikus életpályákra lépőknek is kell magasabb képzéssel bírnok. Azonban sajnos tapasztaljuk, hogy azok, akik a középiskolákat látogatták (azok is, akik csak négy osztályt végeztek) úgy hiszik, megváltották a jogot arra, hogy ne ipari vagy kereskedelmi munkával, hanem hivatal utján keressék meg kenyérüket. És ebben rejlik a nagy hiba. Hivatalunk és hivatalnokunk a kelleténél is több van, de nincs iparogárdánk, amelynek megfelelő elméleti ismeretei lennének. Nincs iparogárdánk, amelynek fejlett izlése, kereskedelmi szakismerete volna, nincsenek iparosaink, akik saját iparuk technikáit képesek volnának egy-egy nyommal előbbre vinni. Ha azok az ifjak, akik három vagy négy középiskolai osztályt végeztek, hajlandók lennének ipari pályára menni és mint valóban lelkes iparosok a közjón közremunkálni, boldog volna ez a szép haza, mert közelebb jutna a vagyoni függetlenséghez, amelyet önálló vállalkozás szeretnek nevezni. De mindaddig, amíg iparosaink csekély elméleti ismeretekkel lépnek a világba, mind addig, amíg az a jelszó, hogy a rossz, rosszabb és legrosszabb diákból büntetésből mesterember lesz, addig iparunk nem tud fejlődni, kiskereskedelmünk nem lesz életképes és mi félve nézzük azt a nagy tömeg ifjúságot, amely csak azért megy a középiskolába, hogy mint *hivatalnok* egye a sanyaruság kenyerét és legyen a gárdában az utolsó, holott ha az iparos pályára ment volna, az első lehetne és hasznos munkát végezhetne magának és másoknak egyaránt.

Ha népünk megfogyja érteni azt az igazságot,

hogy minden pályához, ha azon boldogulni akarunk, képzettség és lelkes buzgalom szükséges, úgy meg fog valósulni a nemzeti ideál, a nagy, a független és gazdag Magyarország.

17.

Politikai állapotok 1706.

Némethől fordítja: „Nóra.”

(3)

(Folytatás)

Az élénk sürgés-forkás okozta zűrzavarban tünik föl egy magas, nyulánk alak, egy spanyol grand jelmezében, kit a bársony álarc, fekete paróka és selyem kalap, a la Don Carlos sem takart el annyira, hogy benne már előrehaladott koru emberre ne ismerjük, amit egyenletes járása és nyugodt mozdulatai mindinkább bizonyítottak.

Annál fölünőbb volt társnője, a formás pástorleány, kinek hajleköny termete s a báj, mely lényén előmlött, úde fiatalágról tanuskodtak.

Mindkettő keresett valakit. Alig szóltak egymáshoz s azt is uttgovag tették. Pillanatra egyetért pillantást váltott a pástorleány kísérőjével, elereszté annak karját s látszólag közömbösen irányozta lépteit a terem sarkában elhelyezett állvány felé, melyhez támaszkodva állt a keresztes vitéz, kinek izmos alakját teljes érvényre juttatta a fehér köpönyeg, nagy piros keresztel. Aranyos sisakja, csillogó paizsa s széles fegyvere kitűnően illett a selyemlárból kivillanó tűzes, merész nézésű szemekhez.

Ez az alak úgy látszott szintén keresett valakit és e pillanatban megtalálta, mert amit megpillantotta a szép pástorleányt, meghajolt köszönésre a lék kőcsag.

Lehet, hogy csupán véletlenségből állt nem messze a keresztes vitéztől egy másik mask, Leicester lord, ki discretan visszavonult, hogy ne zavarja őket, amint a pástorleányt a középkori lovagilag beszélgetni látta. A hölgy hirtelen fülkésző tekintetét vetett a lovagra, mielőtt közel lépett hozzá, s úgy előre megszéllt szót uttgovág, a vitéz feleleltül kezét szívére tette és átnyújtott egy levélkét, melyet a bájos pástorleány elfogadott s elégedetten bólintva, eltett.

Aztán elfogadta a keresztes karját s végig sétálva véle a termen, észre sem vette az őket követő Leicester lordot.

— Szivből örülök, hogy meghívásomnak eleget tettél, s így alkalmam van megmutatni, mily rokonszennvel viselkedem magas cézold iránt.

— Valóban? Nagy befolyásodról már értesültem és régóta szeretlek volna ügyünknek megnyerni. Most kétszeresen jól esik ezen hő óhajom teljesülése, mond az eddig szóltan kísérő, elváltoztatott hangon.

Mindenféle körülmények között bizhatás segítségével, mely ma erősebb alapon áll, mint esetleg tegnap.

— Hogyan?

Nos, mert holnapról kezdve bizonyos magasrangú hölgy vezet pártfogásába; az első kihallgatást nyomban követi a többi is.

Mintha elpalástolt guny rejlett volna a szép pástorleány csengő hangjában, mikor e szavakat kijettette. A keresztes hosszasan szemlélte a karján levő hölgyet s tekintetében kevés bizalmatlanság is vegyült.

— Miért vizsgálsz engem oly különösen? Talán kételkedsz bennem?

— Atyád' egyikke legelkeseredettebb ellemeimnek.

— És én nem alkothatnék magamnak szabad véleményt?

— De minek egyáltalán a politikai vélemény? Szép asszonyok saját ügyekkel törődjenek, ne pedig azon országával, melyet én reformálni akarok.

— Galans embernek éppen nem ismernék el, hanem legyen. Ezt elővigyázatnak tulajdonítom, s valószínűleg hangod elváltoztatása is az, mert senki sem ösmerné föl, ezen fárudt gyöngő hangban a híres dörög szavú szónokot, ki a parlamentben annyira kitűnik.

— Eltalálad, de mivel tudomásá birok számios ellenségemről, tartózkodnom kell, s jelen környezetben sem szeretném fölismertetni magamat. Ezért igen lekötelezlek, ha az ígért észese teához elfogadnád kísérteemet, mert a hőég türhetetlenné kezd válni.

A pástorleány bólintott s társával a kijárat felé tartott, miközben így szól:

— Okosan teszed, hogy kételkedésséddel felhagyasz. Hűségemnek elég bizonyítéka, hogy téged, könnyűvéri barátom magammal viszlek, amit a gonosz világ rosszra magyarázhat.

Pár lépéssel hátrább Leicester lord követte a párt, kik magukra véve fölöltőjüket, kocsiba szálltak. A lord távoztok után berokocsiba ült s elhajlatott.

— Mylord, ön engem előbbiben bizalmatlansággal megsértett, tehát ne vegye zokon, ha beakoram kötni a szemét. Legálább az utat ne lássa, melyen haladunk. Mert ki biztosít róla, hogy ön már holnap, e légyott nyilvánosságra hozatalával nem kompromittál.

A lovag kissé meg volt lepve, de azért nyugodtan túrt, hogy bekössék a szemét.

(Folytatjuk.)

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

Szörényi Lipót dr. egyik-másik lapnak törvénykezési rovatában egy általa sugalmazott közleményt közzé, melyben a többek között azt írja, hogy én öt vádaskodó állításaiért följelenttem. Ez tény és én a legnagyobb lelki nyugalommal várom, ép úgy mint p. o. ügyvédkollegám, dr. Rajk Aladár országgyűlési képviselő ur — ha jól tudom — a nagykikindai kir. ügyész ur, is, akiket Szörényi dr. szintén a legképtelenebb módon megállapított, hogy közelebb ki fog derülni, miszerint az ő iparszerűleg üzött vádaskodásai egytől-egyig hamisak és hogy ő tényleg az az országosan hírhedt és rágalmasz miatt immár többszörösen büntetett kalumninátor, akir, mint a régi Rómában, K. bűnvil kellene homlokán megbélyegezni, hogy minden tisztességes ember tíz mértföldnyi kerületben elkerülje.

A közleménynek az Amerikába szökött könyvvezetőről, a pénztárkönyvek kicseréléséről és a fenyítő zárlatról szóló részeit Dr. Szörényi hazug fantáziájának szüleményei, terjesztve azzal a czélzattal, hogy a közvéleményt mesterségesen preparálják.

A Schön és Reich czégek nem fognak nyilatkozni, mert ők Goethe-vel tartják, ki a csahold kuvasról azt írja, hogy hangos csaholása csak azt bizonyítja, hogy nyargalunk.

Baja, 1904 július hó 28.

Dr. Lemberger Árn

ügyészségi megbízott,
a „Bajai Hírlap” főszerkesztője.

* Az e rovatban közölttekernt nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Helyi tarka krónika.

A bácsi.

(§) A következő józti kis történet egy ifjuval történt meg, aki amellet, hogy nagyon rokonszenves, csak egy hibával rendelkezik. Ez az orra. Ez az

A „Szabadkai Sport Egylet” Baján.

— Sportverseny és táncmulatság. —

Fényesen sikerült sport versenyt rendezett f. hó 24-én a szabadkai sport egylet Baján a lőkerben.

Egy-kettőre ütötték nyélbe a bajai kirándulást és mégis nem várt érdeklődéssel találkoztak a bajaiak részéről.

28 tagja által képviselve jelent meg a rendező egyesület Ezen szép szám már előre engedett következtetni az egyes versenyszámok sportszerűségére. Nagyban hozzájárult mindazáltal a verseny színvonalának emeléséhez a zombori sport egylet-átrándulása. A zomboriak 18-an jöttek el — és itt voltak legjobbjai.

Mi bajaiak tekintve, hogy sportéletünk nincs — elég szegény — csak épen arra szorítottunk, hogy részvételt állítsunk minden második-harmadik versenyszámhoz. Van ugyan egy Koller Ferenczünk, ki két versenyt is megnyert, de ez is legalább félig a Sz. S. E. dicsősége, mert Koller ezen egyesület tagja. (Természetesen, hiszen bajai egyesület tagja nem lehet!)

A verseny részletes lefolyása a következők:

D é l e l ő t t .

I. 10 klmés gyalogló verseny. (A műton 0 klm. 5 klm és vissza: 1. Sztantics György Sz. S. E. 57 perc. 2. Tumbász Lajos Sz. S. E. 62 perc. 3. Haut István Baja 63 perc.

Időérmet nyertek, amennyiben a 10 klm. távot 70 percen belül tették meg: Lepedát Illés Sz. S. E. Bucsi Lázár Sz. S. E. Licht József Sz. S. E. Moder Géza Baja. Keszeits Ferencz Baja. Indult még Nagy Sándor Baja, de kiállt.

II. 5 klmés országtúri kerékpárverseny. (A műton 5 klmés—0 klm.): 1. Martinz Vilmos Sz. S. E. 9 p. 23 mp. 2. Scherer József Z. S. E. 9 p. 23 1/2 mp. 3. Csizka János Z. S. E. 10 p. Indultak még Martinz Aladár Sz. S. E. Blumenthal István Z. S. E.

III. 20 klmés országtúri kerékpárverseny. (A műton 0 klm—10 klm és vissza: 1. Holtversenyben: Martinz Vilmos Sz. S. E. és Scherer József Z. S. E. 42 p. 2. Martinz Aladár Sz. S. E. 42 p. 2/3 mp. 3. Blumenthal István Sz. S. E. 45 perc.

Délután. (A lőkerben.)

IV. 1 klmés gyaloglóverseny: 1. Tumbász Lajos Sz. S. E. 2. Haut István Baja. 3. Lepedát Illés Sz. S. E. Indult még Bacsi Lázár Sz. S. E.

V. 100 mes sikfutás 4 előfutammal. I-ső előfutam: 1. Koller Ferencz Baja. 2. Kuthi Jenő Sz. S. E. 3. Klemm Gyula Z. S. E. II-ik előfutam: 1. Klözél Gyula Z. S. E. 2. Ognyanov Miklós Sz. S. E. 3. Farkas István Baja. III. előfutam: 1. Szondy István Z. S. E. 2. László Mihály Sz. S. E. 3. Antal Ferencz Baja. IV. előfutam: 1. Pudler Gyula. 2. Reizer Péter Baja. 3. Tummer Adorján Z. S. E.

VI. Szertornázás korlátlan és nyújtó. (Egy-egy szabadon választott erő- és ügyességi gyakorlat) 1. Szabó Lajos Sz. S. E. 2. Léhnárt György Baja. 3. Cservenka József Z. S. E. Tornászott még Dvornák Miklós Z. S. E.

VII. 100 mes sikfutás döntője, melyben 10 indult a négy előfutam első helyezettje: 1. Koller Ferencz Baja 12 1/2 mp. 2. Szondy István Sz. S. E. 3. Klözél Gyula Z. S. E. 4. Pudler Gyula Sz. S. E.

VIII. Súlydobás 7-25 kg-os golyóval: 1. Tary Sándor Sz. S. E. 10 m. 75 cm. 2. Ognyanov Szevetózar Sz. S. E. 9 m. 75 cm. 3. Horvátyovics László Z. S. E. 9 m. 67 cm. Koller Ferencz Baja, 2 ízben dobott 10 mt., de kilépett és így dobása nem számított. Indultak még: Vas József Baja, Gebhardt Dező Baja, Moder Géza Baja, Tomcsányi Lajos Baja, Cservenka József Z. S. E., Kuth István Baja, Balassa István Baja, Koller Ferencz Baja, Farkas István Baja, Nagy Sándor Baja.

IX. 400. mes sikfutás: 1. Ognyanov Miklós Sz. S. E. 64 1/2 mp. 2. Csávósy László Z. S. E. 3. Pudler Gyula Sz. S. E. Indultak még: Kocsis János Baja, Matkovics Gyula Baja, Léhnárt György Sz. S. E. — A rossz eredmény a nagyon éles fordulóknak tudható be.

X. Rudugrás: 1. Ognyanov Szevetózar Sz. S. E. 2 m 92 cm. 2. László Mihály Sz. S. E. 2 m. 65 cm. 3. Csizka János Z. S. E. Indult még, de kiállt Koller Ferencz Baja.

XI. Súlyemelés 33 klmrs súlyllyal és magas ugrás. Összetett verseny: 1. Koller Ferencz Baja, ugrott 1 45 m., emelte 35-ször. 2. Szabó Lajos Sz. S. E., ugrott 1 40 m., emelte 25-ször. 3. Balassa István Baja, ugrott 1 30 m., emelte 10-szer. Indult még: Tary Sándor Sz. S. E.

XII. 400 mes staféta futás 4-es csapatokkal: 1. Zombori Sport Egylet: Szondy István, Klemm Gyula, Klözél Gyula, Tummer Adorján. 2. Szab. Sport Egylet: Kuthi Jenő, Ognyanov Miklós, László Mihály, Pudler Gyula. Indult még egy bajai csapat: Moder Géza, Reizer Péter, Antal Ferencz, Farkas István.

Ha végig nézzük az egyes versenyszámokban elért eredményeken, azt látjuk, hogy akárhány országos versenyen elért eredmények is mögötte maradnak versenytünk egyes eredményének. Buzdítja ez a bajai verseny győzöket és indítsa arra az illetékeseket, hogy a saját érdekükben egyletté tömörítsék a bajai fiataliságot, mert mint láttuk erő van elég. Csak lekesedés helyé és összetartás hiányzanak.

A versenyek multával fényes virágkorzó, virágcsata, illetőleg a legszebb nyapernyők díjazása következett. A titkos szavazás megejtetvén, a következő hölgyek részesültek jutalomban, mint a legszébb díszített napernyők tulajdonosai: dr. Koller Imréné, Rosenberg Adrienne, Alföldy Ilonka, Müller Józsefné, Csihás Flóra, Schlieszer Margitka, Halász Edith és Flóra, Allaga Istvánné, Milassevits Lenke (Militics) dr. Alföldy Lajosné, Tury Renée, Schmidt Irénke, Bodrogi Korinna, Mikolics Anna, Peschke Irma, Nádas Böske. Mint a legnagyobb napernyő birtokosa a Willmann iroda kapott jutalmat.

A mulatságot tánczvigalom fejezte be, mely a reggeli órákig tartott.

A mulatság sikereért dicséret illeti Müller József ügybuzgó elnököt és nejét Müller Józsefné urnőt, valamint az egylet fáradhatatlan titkárt dr. Szirmai Vidort, akik mindent elkövettek, hogy a lökerti élet minél változatosabb és élvezhetőbb legyen.

KÖZGAZDASÁG.

Érdekes határozat a sztrájkok ügyében.

Az utóbbi időben különös kinövése jelentkezett a sztrájk mozgalmaknak, amennyiben átcsaptak ezek a kisipari műhelyekbe is és válaszósgok komikum volt nézni, hogy például az 5—6 személlyel dolgozó asztalos vagy cipész műhelyekben is kitört a „sztrájk”, maga után vonva egy csomó hatóság tárgyalást. Különös eljárulása e szokásnak a szegedi iparfelügyelői és illetőleg kamarai kerületben volt tapasztalható és nem ritkán súlyos kárát vallották e szokásnak a kisiparosok, akiket a munkások azzal is megkárosítottak, hogy fölül a darabszámban elvállalt munkára előlegeket vettek föl, de azért a munkát nem fejezték be. Hiába volt ez ellen az ipartörvény 93. §-ának az a rendelkezése, hogy a segéd, aki darabszámra fizetetik, még szabályszerű fölmondás esetén sem léphet ki a munkából, míg az átvett munkát be nem fejezte és a munka bérére kapott előleget le nem dolgozta, vagy meg nem térítette, mert eddig az volt a fölfogás, hogy sztrájk esetén nem lehet a törvény 159. §-át alkalmazni, mely kimondja, hogy „azon segédet, vagy gyári munkást, ki munkájából jogtalanul kilép, az iparhatóság visszahozathatja, kötelessége teljesítésére sorozhatja, sőt ezenfelül még 20 forint terjedhető pénzbüntetéssel büntetheti.”

Ez a fölfogás a munkaadók méltányos érdekében megóvása mellett megszünt most a kereskedelemügyi miniszter 22038/1904. sz. határozatával, mely Ákos Arnold szegedi kir. iparfelügyelő kérdésére kimondja, hogy a sztrájk esete sem menti föl a munkásokat szerződéses kötelességük teljesítéséről, tehát a darabszámra dolgozó és előleggel bíró munkásokra alkalmazható a 159. §-ának sztrájk esetén is, továbbá pedig kimondja, hogy tanoncok nem vehetnek részt a sztrájkokban.

Az érdekes leirat szószertint szövege a következő:

Ker. kir. iparfelügyelő urnak Szeged.

Folyó évi márczius hó 10-én 766/1904. szám alatt kelt felterjesztésében iparfelügyelő ur elhártozást kéri arra nézve, hogy sztrájk esetén a munkaadó a darabszámra dolgozó segéddel szemben, amennyiben ez az átvett munkát a szerződésnek megfelelően be nem fejezte volna, érvényesítheti-e az 1884. XVII. t.-cz. 159. §-ában biztosított visszahozatási jogot.

Mihez tartás végett értesítem iparfelügyelő urat, hogy az ipartörvény 159. §-ának alkalmazása szempontjából a törvény 93. §-ában szabályozott eset épen olyan elbírálás alá esik, mint a munkából való jogosulatlan (törvény vagy szerződés ellenes) kilépés bármely más esete.

Ama további kérdésere nézve pedig, hogy a tanonc sztrájk esetén elhagyhatja-e mesterét, vagyis csatlakozhatik-e a sztrájkhoz anélkül, hogy szökevény tanoncznak tekintessék, közlöm iparfelügyelő urral, hogy az ipartörvény 162—164 §§. csak a segédek és munkások tömeges munkabeszüntetéséről intézkedik, miután az iparostanoncok, kik az iparossal nem munka, hanem tanoncviszonyban állanak s akiknek életkoruk mellett, a legtöbb esetben cselekvő jogképességük sincs, tömeges munkabeszüntéseket nem rendezhetnek. Budapest, 1904. július 14-én. A miniszter megbízásából Szterényi s. k. miniszteri tanácsos.

Bajai gabona árak.

Buza	50 kilogrammonként	10 25/10 30 kor.
Rozs	50	7 00/7 10
Kétszeres	50	7 50/7 50
Kukoricza	50	6 50/6 50
Zab	50	6 30/6 35
Árpa	50	6 50/6 60
Bab	50	8 00/8 00
Köles	50	3 80/3 80
Kendermag	50	5 75/5 75

Szerkesztői üzenet.

Krónikás. Kérjük, hogy mindig csak a lap egyik oldalára írjon. Üdvözet.
Politikus. A B. F. U.-tól tessék megkérdezni, hogy miért hiányzik a lapról dr. Nyiraty János neve.

5 koronáért

küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 drb) kevéssé megsérült finom, enyhé

pipere-szappant
róza, lilomtet, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése vagy utánvétellel küldi!

Scheffer D. Sándor

BUDAPEST, VIII., Bezerédy-utca 3. szám.

Pályázati hirdetés.

A belyárosi iparos és kereskedő tanonc iskoláján lemondás folytán megüresedett igazgatói állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állással 240 kor. azaz kettőszáznegyven korona évi tiszteletdíj van egybekötve.

Felhívom a pályázókat, hogy az iparos- és kereskedő tanoncziskolai bizottsághoz címzett kérvényeiket augusztus hó 15-ig hozzám nyújtsák be. Baján, 1904. évi július hó 27-én.

Vojnits Dániel s. k.
bizottsági elnök.

Jó szakácsné

egyes házakhoz kisegítőül ajánlja magát, esetleg vacsorák, nagyobb ebédek vagy lakodalmi kifőzések is jutányosan elvállal a legnagyobb szakavatottsággal.

Czime: Deák Ferencz-utca 21.

12774/1904. kig.

Árlejtési hirdetmény.

A város tulajdonát képező Mátéháza pusztá V. majorságában egy göré felállításának munkálatai biztosítása végett a városi gazdasági hivatalban 1904. augusztus 5-ik napján délelőtt 9 órakor nyilvános árlejtés fog tartatni alulírottánl betekinthető feltételek mellett.

Baja, 1904. július 29.

Weisz Nándor
tanácsnok.

6394/tkv. 1904. sz. connex 4352/1904. számmal.

Árverési hirdetmény.

A bajai királyi telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Kosztics Antal hagyatéka ügyében a végrehajtási hatályu árverést a bajai királyi járásbírószóság 1903. Ö. 161/6. számú hagyaték átadó, illetve megkereső végzése alapján az 1881. évi I.X. t.-cz. 144. 204. és következő §§-ai alapján a szabadkai királyi törvényszékhez tartozó a bajai kir. járásbírószág területén levő:

1. A bajai 1656. számú betétben Kosztics Antal nevén I. 1—2 sorsszám alatt felvett 2876. hrszám Belváros, Provia és Iskola-utczai 209 □-ölnyi kert és 3316. hrszám Katonaváros Gyárutczai 454 □-ölnyi kertnek 256 korona.

2. Ugyanott ugyanannak nevén felvett + 1. sorsszám alatt felvett 4482/1 hrszámú felső szőlők dűlői 700 □-ölnyi szőlőre 358 korona.

3. A bajai 2340 számú ketében I. 1—7. sorsszám 4482/2. 4483., 4484., 4485., 4699., 4700., 4701. hrszám felső szőlők dűlői 10 hold 1019 □-ölnyi szőlő, rét, szántó és 172. számú házból Kosztics Antal illető 20/160. részre 838 korona kikiáltási árban emzenn elrendeli és annak Baján a telekkönyvi árverési helyiségben 1904. évi szeptember hó 24-ik napjának délután 3 óráját kitűzi amidőn a fennebb körülírt ingatlan a kikiáltási áron alul eladatni fog.

Árverezők a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papírokban a kikiáltott kezéhez tegyék le.

A kir. járásbírószóság mint telekkönyvi hatóság, Baján, 1904. évi július hó 13. napján.

Temmer,
kir. járásbíró.

Szegedi Kereskedelmi és Iparbank

Bajai fiókjintézete

Drescher Gyula-féle házban.

Jutányos módozatok és olesó kamattételek mellett nyújt:
Törlesztéses és kamatozó jelzálog-kölcsönöket,

Váltókölcsönöket,
Előleget értékpapirokra és árukra,
Vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket,
Bevált szelvényeket,

Elfogad takarékbetéteket és betéteket
folyószámlán (Cheque-forgalom.)

Elvállal tőzsdei megbízásokat,

Valamint eszközöl minden egyéb a
bankszakmába vágó műveleteket.

Az intézet működését f. év augusztus

hó 15-ével kezdi meg.

DUPLA VILLANYDELEJES

kereszt

vagy

csillag.

D. R. G. M. 88.503. sz.

Gyógyít és felüdít jótállás mellett: köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzugás, nehéz hallás, epilepsia (eskór), idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migrén, téhetetlenség, influenza, valamint minden **idegbetegségnél**. Azon beteg, aki 88.503 sz. készülékem által legfeljebb **45 nap** alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmiem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérteni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

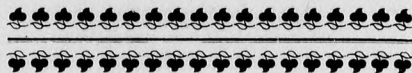
A nagy készülék ára 6 korona,
idült betegségeknel alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona,
könnyebb betegségeknel alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

SCHEFFER D. SÁNDOR

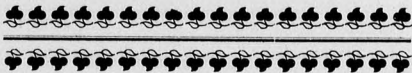
BUDAPEST, VIII., Bezerédy-utca 3-ik szám.

A „Bajai Hirlap“

könyvnyomdájában

egy szedő- és könyvkötő tanuló
felvétetik.

EGY AMERIKAI GYORSFŐZŐ

ÉS

EGY HÁZTARTÁSI MÉRLEG INGYEN.

Mesésen olesó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktárból világhírű s kiválóságú általánosan kedvelt **mexikói ezüst-árukat** és pedig:

- 6 drb mexikói ezüst asztali kés,
- 6 „ „ „ evővillát,
- 6 „ „ „ evőkanalat,
- 12 „ „ „ kávéskanál,
- 6 „ kiváló desszertkést,
- 6 „ „ desszertvillát,
- 1 „ mexikói-ezüst levesmerítő kanalat,
- 1 „ mexikói-ezüst tejmerítőt,
- 2 „ eleg szalon asztali gyertyatartót.

46 drb összesen 6 frt 50 krajczár.
csak

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy amerikai gyorsfőzőt és egy szavatosság mellett pontosan működő 12 1/2 kiló hordképességű háztartási mérleget teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges megkalkulása esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból:

Scheffer D. Sándor

BUDAPEST, VIII., Bezerédy-utca 3. sz.

Magyar Mübutorgyár Részv.-Társaság
BÉKÉSCSABA.

FIÓKTELEPEK: NAGYVÁRAD.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UTCZA. BAJA. VOLT MÉSZÁROS-FÉLE HÁZ.

Képviselő: Gáspár Ármin.

MODERN BUTOR.

Teljes lakásberendezések.

Legolcsóbb gyári árak.

Mindenféle diszitő- és kárpitos munkák elvállaltatnak.

Üzlethelyiség és lakás kiadó!

A fő-utca legelénkebb forgalmi helyén – Br. Eötvös József-utca és gr. Zichy Bódog-tér sarkán – levő

bolthelyiség és lakás folyó évi november (esetleg augusztus) hó 1-től

bérbe adandó.

Bővebb értesítést ad

Michitsch István

háztulajdonos.

A székelyföldi ásványvizek páratlanja

„Répáti“ a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuvíz,

mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkívül dus, főleg kötött szén-sav-tartalma és kellemes íze folytán ritkítja páráját a kontinensen.

Elsőrangú gyógyital emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese- és gyomorbetegségeknél, gyulladáshoz, hólyag és köszvényes bántalmak ellen stb

Főuri kedvenc ital,

határozottan a legkedvesebb pezsgőborviz!

Mint a belsérvezet betegségei ellen legkellemebb és leghatásosabb s egyszerűen legolcsóbb gyógyítószer, úgy is, mint páratlan élvezeti ital a »Répáti ásványvizet« minden czélutadatos, elfogulatlan ivónak rendes használatra lelkiismerettel ajánlhatjuk.

Kapható: Stampfl Jenő urnál Baja.